

Beogradske Novine

Izlazi:

dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajovima zapadnim od n. i k. četa po cijeni od 8 halera
U Hrvatakoj-Slavoniji, Bosni i Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 halera
Iznos ovog podražja po cijeni od 12 halera

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u krajovima zapadnim od n. i k. četa po cijeni od K 2.-
U Hrvatakoj-Slavoniji, Bosni i Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od K 2.00
U ostalim krajevima Austro-Ugarske monarhije i inostranstvu K 3.-

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 88.
Uprava i primanje pretplata: Topličin vagon broj 21. Telefon broj 28.
Primanje oglasa: Kneza Mihajla ul. broj 38.

Br. 99.

BEOGRAD, četvrtak 12. aprila 1917.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč 11. aprila.

Istočno bojište:

Front maršala pl. Mackensena:

Jedan c. i k. letač oborio je u vazdušnoj borbi nad Galacom jednu rusku Neupert-letilicu.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

U bekaškoj oblasti odbijeni su neprijateljski napadi. S naše strane živahna izvidnička djelatnost.

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

Ruska topnička djelatnost mjestimično se pojačala. Inače nema ništa da se javi.

Talijansko bojište:

Neprijateljska topnička djelatnost na primorskom frontu bila je juče u opšte živahna, na nekim je mjestima trajala i noću. U oblasti doline Ečave i jezera Garda produžili su Talijani uporno svoju razornu vatru protiv naših mjesta.

Jugoistočno bojište:

Naši arbanski odredi napali su sa uspjehom talijanske predstraže sjeverno od Tepeleni.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 11. aprila.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Ruprechta bavarskog:

Borbe u ograničenim prostorima sjeverno od Scarpe, kod Givenchy-en-Gohelle, Farbusa i Fanpouxa nijesu ni u koliko promijenile položaj. Poslije žestoke vatre uoprotjebnosti su Englezi jake sile s obje strane druma Arras—Cambrai u širokom frontu za napad, ali su s velikim gubicima odbijeni. Od jutros su tamo između Bullecourta i Keanta otpočele nove borbe. Iznad druma Laryaum—Cambrai i Oise bilo je manjih bojeva ispred naših linija. Posljednjih dana pucao je neprijatelj na St. Quentin i La Fère s granatama i šrapnelima.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Od Valluy do Reimsa posijaje artiljerijska borba svakim danom sve

Prekinuti diplomatski odnosi izmedju Njemačke i Brazilije. Odbijeni jaki napadi Engleza kod Arrasa.

žešća. Jedan francuski nalet na naše rovove jugo-istočno od Berry-aubac odbijen je našim brzim protivnapadom.

Front vojvode Albrechta württembergškog:

Nikakovi događaji od značaja.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

Na Aa, Dina Stochodu, Zlota Lipa i Dnjesuru mnogostruka živahna artiljerijska djelatnost Rusa.

Na frontu nadvojvode Josipa i četa maršala Mackensena ništa od značaja.

Macedonsko bojište:

Ništa novo.

Prvi zapovjednik glavnog štaba pl. Ludendorff.

Bitka kod Arrasa.

Kb. Berlin, 11. aprila.

O bojevima na zapadu javlja Wolffov ured ovo: Na istom prostoru izmedju Oise i Arrasa, oko kojega je još 1915. bilo žestokih borba, napali su Englezi na položaje, koji se od 1915. drže. Uložili su najjaču snagu svih mehaničkih sredstava najveće moguće količine municije, te su tako postigli mjestimični uspjeh, kakav se, kao što je poznato, svudje postizava u početku borbe nagomilavanjem topništva i četa na jednom mjestu. Ali smjer, da se probiju, nijesu Englezi postigli, u prkos velikim žrtvama, koje su imali. Njemačke čete su se uspješno održale, ma da su imale znatne gubitke u bubnjarskoj i unakrsnoj vatri.

Miljukovljeve želje.

Miljukov, ministar izvanjskih djela revolucionarne ruske vlade, objavio je jasno i otvoreno u razgovoru sa zastupnicima štampe ratne ciljeve nove Rusije. Po svemu se vidi, da Miljukov nije uzalud polazio englesku školu. Priča o želji Njemačke za svjetskim gospodstvom igra i kod Miljukova veliku ulogu i on baš to označuje kao najveću zapreku za mir, jer Njemačka navodno hoće, da reorganizira Evropu prema svojim vlastitim interesima, ali ujedno na drugoj strani naglašuje, da će sile sporazuma smatrati svoju pobjedu samo onda kao potpunu, kad će se promijeniti karta Evrope osobito na jugoistoku. Ovaj mir biće mir bez aneksija,

jer promjene u zemljištu, koje bi prema tome morale da uslijede, nijesu aneksije. Prema mišljenju Miljukovljevom nije dakle aneksija, kad bi se Srbi Austro-Ugarske sjedinili sa Srbijom, Talijani sa Italijom, Rumunji sa Rumunjskom, Ukrajinci sa Rusijom i kad bi iz Austro-Ugarske monarhije bila isječena samostalna češko-slovačka država. Naravno nikoji od saveznika ne ide za osvajanjem i traže se samo da se povrate „silom osvojene oblasti“ i da se konačno urede narodne granice. Miljukov ne govori, koliko prema svjetskoj povjesnici treba da se „vrate oteta zemljišta“ i to je vrlo pametno od njega, jer prema tome najgore bi stradale od starine pljačkaške države Engleska i Rusija. Za Englesku i Rusiju bilo bi neprijatno iznenadjenje, kad bi se iz njih isjele sve one zemlje i oblasti, koje nijesu ruske i engleske. Ali ova teorija vrijedi samo u toliko u koliko se može primijeniti prema središnjim vlastima. Osobito odlučno stanovište zauzima Miljukov u pitanju Dardanela. Neutralizacija Dardanela bila bi daleko goranego su bile prilike prije rata. Kao uzrok tome navodja Miljukov bojazan, da bi dardanelsko tijesno u tom slučaju došlo u posjed Njemačke, ali po svojoj prilici pravi uzrok, što Rusija ne vjeruje Engleskoj i plaši se, da bi Englezi mogli zagospodariti Carigradom.

U svemu opetuje Miljukov staru carističku osnovu osvajanja i tu se vidi, da su stranke, koje su danas u Rusiji na vlasti bile i pod carskom upravom zastupnice ovih osvajačkih osnova, što izjave Miljukovljeve danas vrijede isto toliko, kao u ono vrijeme, kada Miljukov nije bio odgovorni ministar, nego samo vodj jedne političke stranke u dumi. I ako je Miljukov ostao isti koji je bio i prije, nije ista ostala Rusija i ruska vlada u čije ime on govori nije jednodušna, homogen skup ljudi. Ne samo da je govorio Miljukov, isti još dan govorio je i Kerenski, glavni radikalnih revolucionarica i on je najavio, da će skorih dana izaći objava vlade, prema kojoj Rusija neće da osvaja tuđa zemljišta, nego samo želi, da brani svoj novostecenu slobodu. Ne možemo vjerovati, da je Kerenski pod tim razumijevao i podijeljenje Turske i Austro-Ugarske monarhije, jer je poznato, da ruski revolucionari najoštrije po-

bljažu osvajalačku politiku kadeta. Ova opozicija je danas u Rusiji toliko jaka, da je zbog toga zabrinuta Engleska, koja je uzela na sebe da bude protektor nove Rusije. Pad monarhije i uspostavljanje republike ne odgovara željama Engleske, izjavljuje danas u Petrogradu engleski poslanik Buchanan, koji s dana u dan sve više sebi prisvaja prava engleskog podkralja u Petrogradu. Ruski revolucionari po primjeru Kerenskog zadovoljni su sa oslobodjenjem Rusije i nemaju smisla za oslobodjenje narodnosti u Austro-Ugarskoj monarhiji i Turskoj. Kod ostvarenja ratnih ciljeva moraće Miljukov računati ne samo sa središnjim vlastima nego i sa revolucionarima u vlastitoj svojoj kući, koji neće da za volju osvajačkih težnji ruskih imperijalista traje rat do beskraja. Za sada žele Miljukovljeve stajati samo na miru, jednako kao i žele Lloyd Georja i Wilsona. One četamo i osjeti i gospodinu Miljukov moraće se na posljednju uvjeriti, da njegova Rusija nije, a i neće biti jača, nego što je bila caristička Rusija.

Petrograd, 9. aprila.

U razgovoru s predstavnicima štampe izjavio je ministar spoljnih poslova Miljukov izmedju ostaloga ovo:

Uvijek sam bio mišljenja, da će Amerika stupiti u rat samo na strani četvornog sporazuma, jer ratni ciljevi Wilsonovi odgovaraju potpuno izjavama, državnika Evrope Brianda, Asquitha i Greya, u kojima su istakli potrebu, da se oružani sukobi zamjenu mirnim rješenjem međunarodnih spornih pitanja i da se stvorilo novo uređenje naroda koje bi se osnivalo na pravnom poretku međunarodnog života. Tim izjavama može se pridružiti i oslobodjena ruska demokracija. Potrebno je naglasiti, da je Njemačka, pri svojoj naklonosti za mir, uvijek isticala, da želi da bude na čelu ljudstva kad mu mir bude ponovo povraćen. Od Wilsonovog programa nas je razdvajalo samo jedno njegovo načelo: zaključenje mira bez pobjede. Bez pobjede saveznici nebi mogli riješiti ona velika pitanja, čija rješenja i Wilson smatra, da su neizbjegljiva. Dokle saveznici i ne misle na vladavinu svijetom, dotle Nje-

mačka neprekidno ističe, da njoj pripada dužnost, da stvorilo novo pravo i da preuredi Evropu po svojim interesima. Njemačka je dakle prava smetnja konačnom određivanju granica i pravilnom razviku međunarodnih odnosa. Samo sa pobjedom nad Njemačkom mogu ostvariti Wilsonova težnja. Osim ratnih ciljeva, Wilson se sa svim izrazio i o nekim konkretnim pitanjima, kao n. pr. o oslobodjenju naroda, naročito Poljaka i pravu naroda da dobiju pristup k otvorenom moru. Ni jedan od saveznika nema osvajalačkih namjera. Mi svi težimo, ili da se vrate silom oteta oblasti, ili da se određeno konačno narodne granice. Drugim riječima, saveznici mogu svoju pobjedu smatrati kao potpunu, ako se osivare osnovni uslovi Wilsonovog programa, i. j. preobražaj karte Evrope, naročito na jugoistoku, na način, kojim će se onemogućiti u budućnosti novi sukobi. S toga se o miru bez aneksija može govoriti samo pod uslovom, ako riječ aneksija znači usurpacija. Bez te važne i neophodne ispravke, znači izreka: mir bez aneksija, oblik, koji su njemačke socijaldemokrate predlagale saveznicima, jedan neriješeni mir, mir na osnovi status quo ante. Svi ti oblici, koji su u samoj stvari njemačkog porijekla, odgovaraju u punom smislu njemačkim interesima. Wilson je u svojoj izjavi dodirnuo i pitanje o morskim tjesnacima, i to li njihovom neutralisanju, ili da pripadnu Rusiji. Rusija nebi mogla pristati na neutralisanje dardanelskog morskog tjesnaca, jer bi u tom slučaju strani ratni brodovima bio dozvoljen ulaz u Crno more. Rusija bi tim povodom bila primorana da utvrdi obale Crnog mora i održava jaku ratnu flotu. Takav položaj bio bi gorji, nego li onaj prije rata. Rusija će radije pristati, da Dardaneli ostanu i dalje pod slabom vladavinom Turske, koja se i onako nalazi u raspadanju, nego li da svoja crnomorska pristaništa otvori ratnim brodovima drugih naroda. Što se sve to nije moglo trenutno riješiti, bilo je zbog toga, što je Njemačka pelagala pravo na nasljedje Turske i istakla pitanje, da li Dardaneli da pripadnu Rusiji ili Njemačkoj. Pri tome je kao polazna tačka primljena njemačka izreka, besprekida oblast četvornog saveza od Berlina do Bagdada.

Podlistak.

Bora Stanković

Balkanski tipovi.

Stara Pjesma.

Bila je dete, kad je njen uho! ro-
ditelj dade Stojanovima, da tamo
muzi, kako bi je ovi pošte lepo udomili.
Otač Stojanov beše prek i surov čov-
jek. Po namurenom i kosmatom licu
izgledaše da niko od njega nije čuo blagu
i nežnu reč. Sa ženom i Stojanom,
koga mu beše jedina, postupao kao sa
ostalim slugama. Svi su se njega boja-
li i strepili od njega. I da ne beše ma-
tere Stojanove, žene milostiva srca,
možda bi i Cvetu postigla sudba nje-
lih drugarica, sluškinja u tako bogatim
kućama koje bivaše ili upropašćene od
sluga, a nekad i od samih gazda, ili za-
krhljave od prekomerna rada. Ali mati
Stojanova počeo je paziti, jer se njen
Stojan, kao dete najradije sigrāše s
njom, i zato je zaklanjaše od sluga ne
davaše joj težak rad, te se ona dočnije
razvi i prolepaša. Ona njena snaga, le-
pota, jedrina zanošaše svakog, a najvi-
še Stojana, koji se dočnije, kad je odra-
stao, gotovo nikad nije ni odvajao od
nje. Uvek su bili zajedno. Na njivi, po-
lju, uvek, uvek behu oni jedno do dru-
gog. On joj nikad ne dade da oseti e je
ona kod njih samo sluškinja. Svakad
joj je poklanjao, ponešto davao — kri-
jući od oca — žita, brašna i drugo, da

ona odnese svojim sirotim roditeljima.
Beše on blag, miran, ali i radan kao ni-
ko. Ah ti dani!

Odu na nivu, da filize duvan.

Korenje ih pokriva do pojasa, pod
bosim nogama krši se i roni suha zem-
lja, a oko njih, svugda, u nedogled, ze-
lenilo i bujnost. Svež, čist i sjajan zrak
grlje ih, te im krv brizga u jedre obra-
ze. Oni rade, kidaju mladije izdanke. Iz
reke duše vetrić, a iz pošnjevna polja,
strijelja, dopire pesma grlicina... Ra-
de, rukuju se, dirkaju jedno drugo, pa
se sporečkaju i, tobož rasrdjeni,
odmiču se. Čute oboje. A ovamo
gledaju se krišom ispod oka, a oko
usta im igra prkosan osmeh.
Ona, u tesnom jelečetu, povezana ša-
mijom, s nestašnim i prkosnim osme-
hom na rujnim joj ustima, gleda ga kri-
šom, i vidi: kako se on češe, vrpplji,
gleda u nju i hoće nešto da joj kaže, a
ona mu tada okreće ledja čineći se ne-
vešta.

— Cveto! veli on naposletku, —
Hajde da pevamo.

— Neću.

— A što? Eto, ja te molim!

— Pa baš i ti. Neću.

— All kad te ja molim? pita on
slobodnije i pristupa joj.

— A što me onda ljutiš? govori
ona; pa se tad nasmeje od srca i, tobož
srdita, prilazi mu. — Hajde. Počni!

I počnu. Zapevaju pesmu, koja se
tada najradije pevala. Glasovi im čisti
i drhte od radosti. Ruke im lete na rad,
a okolinom se razležu reči pesme:

„Vetar duše, vetar duše, al’ — katmer
miriše;
„Dragi drago, dragi drago, sitnu knjigu
piše“.

— Cveto-o-o! kliče Stojan i odmiče
se od nje, da bi je bolje video.

— Sta ti je? pita ga ona vrago-
lasto.

— Ti si, ti — moj!

— Ehl nehotice, iznenada poletji
joj usklik iz dna grudli. I brzo se sagi-
nje da sakrije radost i kao krv rumene
obrazu. — Nemoj, Stojane! Halde da
se radi.

— Ne, ne... maca on i ostrag, ispod
pazuha, hvata je i stiska... Ona se oti-
ma, izvija, brani, ali tako mlto, malak-
sala, da mu se baš time još više podaje
i privla uza nj.

— Nemoj. Dosta je, dosta, slatki
Stojane... šapuće ona i krije lice. Do-
sta... videće ko... oh!..

— Još, još. Daj! greca Stojan i sve
je više stiska, grli i ljubi gde stigne.

— Ta dosta... Oh, baš si ti?!.. I,
iznemogla, obamrla, blažena, predaje
mu se i pruža mu onda čas levi. Čas
desni obraz, da ga on celiva nazmenice.

— Ali jedne jeseni, u večer, rekoh joj
da se lepo obuče i nakiti. Zatim izidje
Stojanov otač, uze je za ruku i uvede u
gostiniku sobu.

— Ljubi u ruku reče joj i pokaza
na neke ljude koji behu tu. Ona kleću,
pogleda ga preklinjući, prestrašeno i ho-
de pasti, ali njegov ostar pogled i su-
rov izraz lica povratih joj snagu. I,
jedva idući, poljubi sve one ljude u ruku.

Oni je darivaše, pa čak i Stojanov otač,
na iznenadjenje svoju, poljubi je u čelo
i izvadi veliki dukat — dublu.

— Neka ti je srećno, čerko, i du-
govečno. U mojoj kući jela si drvenom
kašikom i u tvojoj srećnom, da Bog da.

I izvedoše je. Ona pade. Celu noć
nije znala za sebe. Od toga dana do
svadbe Stojana nikako nije videla. I
udade se. Podje za nekim Jovanom, čo-
vekom istina ne sirotim, ali udovcem,
tvrdicom i prekim člo zla Boga... Sree
joj htede pući, ali jaka prirodna i večit,
težak, svakodnevi rad pobeđiše... Ta-
ko isto posle du da je otač i Stojana
svoga oženio nekom bogatom devojkom,
iz znane kuće. Ali kao da ga i nije ože-
nio, jer on od tada nikad da se skraži
kod kuće. Ženu nije lteo da pogleda, već
uvek, tobož poslom, bežao je u selo,
kod živčija, gde su njihove njive, i ta-
mo ostajao po čitave nedelje. Sta ti ni-
su radili, samo da ga zamiluju sa že-
nom, ali ništa ne pomoglo. Prskali ga,
nekom vodom, davali mu bilja, vodili
manastirima i medju vračare, ali on
nikako da postane razgovorniji, življi i
bolji. Uvek je samo ćutao, dopuštajući
materu da radi s njim šta hoće. Ni s kim
se ne prepriao. Otač mu da pobesni.
Jednom ga istukao na mrtivo ime i iste-
rao iz kuće. Od tada niko nije smeo nje-
govo ime u kući da spomene. Mami mu,
sirota, da previsione od tuge i srama.
Molila Stojana, preklinjala, da bar njoj,
ako oca ili kome drugom neće kazati
zašto bež od kuće i žene, ali uzalud..
I ko zna dokle bi to tako trajalo, da

rodinina mladina, kad vide u čemu je
stvar, ne počeo iskati da im se devojka,
i ako venčana, vrati natrag. Jer, vele,
nisu oni nju dali za njega stariog i nje-
govu kuću, već za Stojana.

Tada ga dozva otač k sebi.

— Sedi! reče mu mrko i pokaza
mesto do sebe na minderluku.

Stojan, kao uvek, samo stade pred
njim.

— Neka, odgovori mu; — mogu i
da stojim.

— Sedi do mene, sedi kđ što prilichi
mužu, domaćinu! i reč „domaćin“ na-
glasi Stojan je pokorno ćutao i nije
seo.

— Sedi i govori! odjednom je pla-
nuo starac i skočilo sa svoga mesta. —
Jesi onemlo da Bog da! Govori, hoću
da čujem, vidim: da ti znaš, da li
umeš da govoriš; hoću da ti čujem
glas... Da znam, živ li si?!

— Šta da ti govornim? šanu Stojan
i, gotov na sve, slegnu ramenima.

— Šta, šta???... ubrzo starac
i počeo sav nakostrešen i gužvajuci
svoj gujni, da se nadnosi jarnos nad
njime. — I još pitaš, pitaš? Ubiću te,
bre, ubiću, nikakav sine! I diže pesni-
cu. — Zar ja to da dočekam da mi
devojk, venčanu, natrag odvedu?...
I to ja, ja?!... Govori, kazuj! I uhvati
ga besno za prsa, te ga počeo da dr-
musa gnjavi, — Kazuj... Ubiću te,
ubiću te! Bar da te ne gledam tak-
kvog!..

— Ubi me!

Starac odskoči od njega.

Program saveznika obuhvata dva dijela, koji odgovaraju nacionalnim zahtjevima naroda, naime oslobodjenje naroda koji se nalaze pod turskom vladavinom i temeljno preuredjenje Austro-Ugarske. Stvaranje cesko-slovačke...

Ruska revolucija.

Engleska nije zadovoljna. Kb. Kopenhagen, 11. aprila. Ruski list „Djen“ javlja, da je engleska vlada dostavila ruskoj vladi, da ona s razvijanjem politickih prilika u Rusiji, a naročito s zbacivanjem cara...

Povjerenie Kerenskom.

Petrogradski brzojavni ured javlja 9. t. m.: Kerenski, prestavnik demokracije u privremenoj vladi, drzao je u opstem zboru vojnickih zastupnika govor, u kome je rekao, da mora jednom prekinuti rasprostriranje vijesti izvjesnih krugova, koje hoce da stvore nepovjerenje izmedju njega i ruske demokracije...

— Da te ubijem? I hocu, sad! Evo! — I poce da se vrti po sobi, kao da nesto trazi dize ce ga ubiti. Stojan samo citi, poginuo glavu i cekao...

— Ne...! I prignu se da ga digne, uspravi; ali kad spazi cak i krupne, vruce suze kako iz starceva oka kaplju i padaju mu na ruke, on ustuknu, prepade se i pobeze iz sobe. I od toga dana za nekoliko meseca Stojan se popravio, zamilovao sa zenom i otpoceo da zivi ko drugi ozenjeni ljudi...

Položaj nepromijenjeno zamršen.

Radnici ne rade, a u vojsci nema discipline. Kb. Bern, 11. aprila. „Petit Parisien“ javlja iz Petrograda: Položaj je nepromijenjeno zamršen. Izvršnom odboru nije još poslo za rukom, da radnike privole da se vrate u radionice i da povratu disciplinu u vojarnama.

„Zajam oslobodjenja“ se neće raspisati.

Kb. Kopenhagen, 11. aprila. Iz Petrograda se javlja, da se tako zvani „zajam oslobodjenja“ neće raspisati, jer se strahuje da bi on propao pošto imućnji redovi stanovništva s nepovjerenjem gledaju novu privremenu vladu. Industrijski krugovi su jako uznemireni zbog trajanja štrajka i izvođenja osmosatnog rada dnevno, agrarni krugovi uznemireni su zbog prejeranih radnickih zahtjeva o podjeli zemlje radnickim redovima, te s toga nijesu voljni da materijalno potpomognu novu vladu.

PROTJERIVANJE RUMUNJSKIH I SRPSKIH BJEGUNACA IZ RUSIJE.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Stockholm, 11. aprila. Ruska vlada je pocela s time, da rumunjske i srpske bjegunce, koji raspolažu novčanim sredstvima, protjeruje preko Finske i Švedske u inostranstvo. Zastupni vozovima već je u Haparandu stigao prilican broj Rumunja i Srba, većinom inteligentnih i imućnih, koji prodaju put za Francusku i Švajcarsku. U Englesku ne ide ni jedan bjegunac. Iz toga se izvodi, da engleska vlada, zbog pitanja o životnim namirnicama, ne dozvoljava ulaz takvim bjeguncima.

Ruski politički bjegunci u Švajcarskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Bern, 11. aprila. Od ruskih podanika, koji kao politički bjegunci žive u Švajcarskoj, još se ni jedan nije odazvao pozivu, da se vrate u Rusiju.

Finski zemaljski sabor.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“) Amsterdam, 11. aprila. „Allgemeen Handelsblad“ javlja iz Petrograda: Poslije duge poživke ponovo se sastao finski zemaljski sabor. Za predsjednika je izabran socijalista Manne s.

Ravnopravnost ruskih državljana u Finskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Oopenhagen, 11. aprila. Prema vijestima iz Petrograda, finski je senat primio zakonski prijedlog, po kome će ruski državljanin uživati u Finskoj ista prava kao i finski. Prijedlog je upućen finskom zemaljskom saboru.

Oskudica u stručnom osoblju.

Kb. Bern, 11. aprila. „Petit Parisien“ javlja iz Petrograda: Zbog velikih transportnih teškoća pozvani su svi stručnjaci s fronta. U gradovima su su ponovo ukinute sve odredbe o besplatnom radu vojnika. Položaj radnika zahtjeva veliku pažnju. Stručnjaci izjavljuju, da bi sadašnje stanje dovelo do potpune dezorganizacije u petrogradskoj industrijskoj oblasti. Moraju se pozvati nazad protjerani upravnici i inženjeri.

se ona bojala. Ne mogaoše da ga vide a da je je prodju jez a i strah. Samo kad ga sagleda gde se primiče k njoj, a očiju ne skida, trepeće, i oko usta igra mu neki bolan, nemaos osmeh — njoj se srce steže, snaga ustrepi i suze polete... Sebe je odavna prezalila, već kad ga vidi takvoga, dođje joj da njega žali, oplakuje. Ali mora da se uzdržava, čini se silom stroga i uvek gruba prema njemu, jer ko zna šta bi onda bilo, da ne radi tako? Ali sve uzalud. Istina svakad, kad god dođje njoj, zaklinje se da više neće drugit put dolaziti, a opet dolazi opet!... I od prošlih dana ostao mu samo lep, zvučan, mek glas. Retko je otdada pevao. Ali sada, kad god bi zapevao, pevao je tako tužno i izrazito, da bi svi padali u sev-dah... Koliko puta, samo ona, u zoru, kad mesečina sjaj gleda ga kroz svoj prozor, gde izdaleka, na konju, sa pašo dolazi kući i peva tiho, jasno, tužno... Peva on, a ničudka glasa, samo mesečina sjaj i treperi. A njoj tada dođje — sačuvaj Bože, kao neka napasti! — da i ona kao što se u pričama kazuje, poleti, sedne do njega na konja, obgrli ga, i da oboje, zagrljeni na mesečini, preko polja i gorā pobegnu daleko, daleko!...

HALI POBLISTAR.

Hrvatski medicinski fakultet. „Hrvatska Njiva“ piše: Kako je poznato, očitovao je hrvatski sabor koncem prošle godine jednostrano želju, da bi se hrvatsko sveučilište popunjeno medicinskim fakultetom, i što prije — ako je ikako

Prilprepme za ustavotvornu skupštinu. Spajanje svih narodnih stranaka.

Kb. Kopenhagen, 11. aprila. Iz Petrograda se javlja: Članovi savjeta radnickih izaslanika u Rusiji sazvani su na državni zbor 20. aprila, na kome će riješiti spajanje svih narodnih stranaka Rusije i istaćiće se jedinstveni stranački program s pogledom na predstojeće izbore za ustavotvornu skupštinu.

Ameriku u ratu.

„Veliki kabinet“ Sjedinjenih Država. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Zeneva, 11. aprila.

Po jednoj vijesti agencije „Radio“ iz Washingtona u ministarstvo će ući bivši predsjednik Amerike Taft i senatori Lodge i Knoks.

5 milijardi bonova.

Kb. Washington, 11. aprila.

Reuterova vijest: Jednom i drugom domu kongresa podnijete se zakonski prijedlog, kojim se predviđa obrazovanje zajedničkog odbora senata i komore za sva pitanja, koja se tiču vodjenja rata. Odbor će držati svoje sjednice i za vrijeme kad su sjednice kongresa odložene. Senat je primio vladinu naredbu, prema kojoj se kazni za 20 godina zatvora svaki onaj, koji bi za vrijeme trajanja rata uništio ratni materijal Sjedinjenih Država. Demokratske stranke vode namjeravaju, da u sjednici poslaničkog doma u četvrtak podnesu prijedlog o izdavanju blagajničkih bonova u svoti od 5 milijardi dolara. Kako se govori, postoji namjera, da se od te svote pozajmi saveznicima 3 milijarde, a dvije milijarde da se upotrijebe na ratne izdatke Amerike.

Krvavi sukob izmedju njemačkih i američkih vojnika.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Rotterdam, 11. aprila.

Iz Pittsburga se javlja, da je kod željezničkog tunela u blizini Brigh-tona bilo malog boja izmedju njemačkih i američkih vojnika, kad je dvije stotine Nijemaca pokušalo da poruši tunel. Nijemci su se odupri pruženjem. Ubijen je jedan njemački i jedan američki vojnik, mnogo je ljudi ranjeno. Najzad je američkim vojnicima pošlo za rukom da Nijemce uapse.

Prekinuti odnosi izmedju Njemačke i Brazlije.

Prve engleske vijesti. Kb. Amsterdam, 11. aprila.

Stigle su vijesti iz Londona, koje tvrde da tamošnji listovi javljaju iz Rio de Janeira, da su diplomatski odnosi izmedju Njemačke i Brazlije prekinuti.

Austro-Ugarska.

Oproštaj baruna Mittaga u Sofiji.

Kb. Sofija, 11. aprila. Savjetnik austro-ugarskog poslanstva u Sofiji, barun Mittag Lenkhey m, koji je pozvan na dužnost u ministarstvo, otputovao je juče u Beč. Prihikom ispraćaja na stanci bili su ministar predsjednik Radoslavov kao i mnogi drugi prestavnici politickih krugova.

moguće početkom naredne školske godine. Zaslužni su za ovaj važni kulturni pokret: zem. zdravstveno povjerenstvo, koje je u obzirnom na veliku potrebu domaćih liječnika nakon rata predstavkom umolilo vladu, da ubrza otvorenje fakulteta; zbor naših liječnika, koji je tu pretpostavku snažno podupro; i g. dr. M. Dežman, koji je pokret vješto promovao u štampi. Tako je došlo u saboru do opširnije rasprave, u kojoj su sve stranke jednako odlično iskale otvorenje medicinskoga fakulteta, a sabor je prema tome stvorio zaključak. Vlada se na usta otv. predstojnika dra. Tropscha neobično kratko izjavila o toj otvorenoj želji i dokazanoj potrebi, ali je nije odbila. Da se ipak pitanje ne odgodi ad calendas graecas, čini se da je „Liječnički vijesnik“ odlučio, da ga ustrajno drži na dnevnom redu stručnjačke diskusije.

Tome imaju jamačno da posluže lijepi i poučni članci, što ih je ovaj mjesečnik netom donio iz pera g. dra. Nikole Jagic (Beč) i dra. B. Peričića (Zu-dol). Dr. Jagic, sin nestora medju našim filozofima, sveuč. profesor u Beču, sasvim je uvjeren, da otvorenju hrvatskoga medic. fakulteta nema ni novčanih, ni moralnih, ni znanstvenih zaprijetki. Da to dokaže, iznosi svoja praktična iskustva i daje stručnjačke savjete, za koje je samo poželjno da budu uvaženi. Dr. Peričić, bolnički ravnatelj u Zadru, shvaću pitanje medic. fakulteta sa gledišta opće-kulturnoga, pa osjeća nedostatak njegov „kao kulturno poniženje“. Razumije se po tom, da ga smatra i prijeko nužnim i ostrarljivim u svakom pogledu.

Brodarska nesreća na Dunavu. Prva vijest.

Kb. Budimpešta, 11. aprila. Kod Nagyteteni na Dunavu sudario se prošle noći putnički parobrod c. k. dunavskog parobrodarskog društva „Zrinyi Miklos“ sa teretnim brodom „Viktoria“. „Zrinyi Miklos“ je brzo potonuo. Broj poginulih, veli se, iznosi oko 400.

Spašeno 396 putnika. Kb. Budimpešta, 11. aprila.

Prema izvještajima koji su naknadno stigli, broj poginulih prilikom sudara svakako je manji, jer je putnički brod „Zrinyi Miklos“ otputovao sa 480 putnika od kojih je 396 spašeno. Osim toga se i usput iskrcalo dosta putnika.

Stvarni broj poginulih samo 20—30 ljudi. Kb. Budimpešta, 11. aprila.

Broj poginulih prilikom nesretnog sudara brodova iznosi oko 20—30. Prve su vijesti bile pretjerane, već i s toga, što se tačan broj poginulih mogao utvrditi tek dočne prije podne.

Bitka kod Gaza.

Tursko priznanje austro-ugarskom topništva. Kb. Carigrad, 11. aprila.

Dopisnik agencije Milli javlja iz Gaza: Za vrijeme borbe kod Gaza a 26. i 27. marta neprijatelj je naročito upravljao svoju vatru protiv austro-ugarskih baterija. Junački otpor, u kome su se austro-ugarske topdžije održale u najkritičnijim trenucima borbe, izazvalo je u naših vojnika i časnika živahno i radosno zadovoljenje. Hrabri saveznički borci obasipani su sa svih strana toplim čestitkama. Junačka smrt zapovjednika baterije i druga dva časnika izazvala je opštu žalost. Uspomena na njihovu hrabrost ostaće za vječna vremena u našim srcima urezana. Poginulima je ukazana vojnička počast, koja im pripada. Bitka kod Gaza biće slavni listak u ratnoj povijesnici i ta će junačina borba, kao sjajno djelo oružja, zauzeti odlično mjesto u vojsci savezničkoj.

Neograničeni podmornički rat.

Potonuo brod „Kutty Waus“. Kb. Amsterdam, 11. aprila.

Kapetan jednog broda, koji je pripao u Rotterdam, a koji je pripadao jednoj engleskoj pratnji, izvještava, da je brod „Kutty Waus“ odušeo u vazduhu. Vjerovatno je naišao na minu.

Potopljeni norveški brodovi.

Kb. Christianija, 11. aprila.

Norveški brodić „Risica“ i parobrodove „Kengshong“ i „Folled“ potopila je jedna podmornica.

Potopljen norveški i belgijski brod.

Kb. Rotterdam, 11. aprila.

Ovoga časa stiže vijest, da su norveški parni brod „Camilla“ i parni brod belgijskog komiteta za pomoć „Toster“ potopljeni. Brod „Camilla“ nosio je pšenicu za belgijski komitet za pomoć iz New-Yorka za Rotterdam. (Brodovi su jamačno bili u zabranjenoj zoni).

Potopljeni američki jedrenjak.

Kb. Madrid, 11. aprila.

Havasova vijest: Američki jedrenjak „Edwin“, 1000 tona, potopljen je jednim torpediskim mekom.

Potopljeni danski parni brodovi.

Kb. Kopenhagen, 11. aprila.

Danski parni brod „Vladimir Reitz“ potopljen je u sjevernom moru. Poginula su dva čovjeka.

Dansko ministarstvo spolnih poslova javlja: Prema brzojavnim vijestima danskog poslanika u Londonu, potopljen je u četvrtak u sjevernom moru danski brod „Bris“, koji se nalazio na putu iz Engleske u Dansku. Brod je bio natovaren brašnom. Poginula su dva čovjeka.

Spašena posada broda „Ernest Simon“.

Kb. Bern, 11. aprila.

„Matin“ javlja iz Marseille: Posada potopljenog poštanskog parnog broda „Ernest Simon“ dospjela je danas u Marseille. Preživjeli vele, da se nije mogao vidjeti teleskop podmornice, a torped je pri jasnoj mesečini primijećen u času, kad je udario u brod. Eksplozija je, vele, bila užasna.

Na „Perani“ se udavio samo jedan čovjek.

Kb. Bern, 11. aprila.

Agencia „Radio“ javlja iz Le Havrea: Istragom o potopljenu brazilijskom parobrodu „Perana“ utvrdjeno je, da se udavio samo jedan čovjek.

Događjaji u Portugalskoj.

Ogorčenje protiv Engleza. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Madrid, 11. aprila.

Sa špansko-portugalske granice stižu glasovi o velikom nezadovoljstvu Portugalaca protiv engleske najezde; jer sva važnija upravna mjestia su ili po sve zauzeli Englezi ili stavili pod svoju neposrednu kontrolu. Mnogi ministri su sami sebi dali odsustvo i ostavili svoje resore, da po njima Englezi žare i pale po svojoj volji. Svoje položaje su zadržali samo oni koji su se ponizili da budu slijepa oruđa engleskih iljeza. Ali baš zbog toga nezadovoljstvo u narodu sve više jača i svi su izgledi, da će doći do okršaja, Englezi to predviđaju, te se spremaju, da odmah u početku svaki pokret suzbiju. Na istaknutim mjestima istakli su mašinske puške-topove i pojačane čete, čiji zapovjednici stoje u zavisnosti od Engleza. Koliko je narod portugalski slabo oduševljen za englesku politiku, svjedoči te okolnost, što su od cjelokupne vojske portugalske samo 4000 momaka pristali, da odu na zapadno bojište, a i ovi su prevarom na to privoljeni. Po nekim mjestima već su otpočele čarke između naroda i vojske. Trgovina i privreda su sa svim stale, a u životnim namirnicama nastala velika oskudica, jer su Englezi sve iznijeli iz zemlje. Od svuda se čuju glasovi, da se ovo stanje ne može duže trpjeti.

Italija.

Nova zima u gornjoj Italiji. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Lugano, 11. aprila.

U pojedinim dijelovima gornje Italije povratila se zimska hladnoća i vijavica. Nepogoda je poremetila brzojavni saobraćaj.

Izgorjele zašite pamuka.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Lugano, 11. aprila.

Kako talijanski listovi javljaju, u Monzi su izgorjele znatne zalih pamuka i celuloze. I tvorničke zgrade su sasvim izgorjele.

Gubitci Talijana u časnicima.

Kb. Beč, 11. aprila.

Iz ratnog stana za štampu javlja se: Prema jednoj privatnoj statistici, Talijani su od početka rata izgubili u poginulim časnicima: 18 generala, 180 pukovnika i potpukovnika, 218 majora, 1114 kapetana, 998 nadporučnika i 3561 poručnika. U vremenu od 28. februara do 31. marta poginulo je: 5 generala, 5 majora, 21 kapetan, 21 nadporučnik i 75 poručnika.

Francuska.

Promjene u francuskom zapovjedništvu. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Basel, 11. aprila.

Po vijestima baselskih listova francuskom vrhovnom zapovjedništvu preuzete su važne promjene. General Gouraud, koji se vratio iz Maroka, dobio je svoje ranije zapovjedništvo. Njega je zamijenio general Lyantey.

Najnovije brzojavne vijesti.

Zemljotres u Zagrebu.

O prekinućeranjem zemljotresu javlja se naknadno iz Zagreba: Sjedište zemljotresa izgleda da je bilo u južnoj Štajerskoj, u okolini Brešče. Tamo je potres bio i najjači. U okolini Zagreba se u nekim mjestima tako isto osjetio slabi potres.

Münchenski munciije tesko obolio.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) München, 11. aprila.

Iz Münchena se javlja: Papski nuncij monsior Aversa iznenada je teško obolio od zapalenja slijepog crijeva i sad se nalazi u hiruškoj klinici profesora dr. Strupplera i dr. Acha, gdje je već i operisan. Njegovo je stanje vrlo ozbiljno. U ponedjeljak poslije podne nunciije je primio sveto pričešće; s večeri se bolest okrenula na bolje.

PAZINJA! NAJBOLJE PREZERVATIVNO SREDSTVO protiv epidemiznih bolesti (Cholera, tipus itd.) jeste prirodno KRONDORFER SAUERBRUNN. DIELLE LIEKOVITO OSVJEZAVAJUĆI OKREPLJUJUĆI izvanst dočak vina i lampaku. Adresa: Krondorfer, Budapest, Zoltangasse 10. Čestite menale mogu dobiti „KRONDORFER“ po cenii koja je utvrdjena od Vrhovnog Ministarstva, a zastavlja Kron-dorfer, Budimpešta V, Zoltangasse 10. i u Beogradu kod „Zemlje-maže“.

Grad i okolica.

Raspored bogoslužnja strasne sedmice i na dane svjetlog Vaskrsenja Hristovog u ovd. pravoslavnim crkvama.
 U toku ove strasne sedmice i na dane svjetlog Vaskrsenja Hristovog bogoslužnje u ovd. pravoslavnim crkvama vršice se po ovom rasporedu:

Na Vel. petak (13. apr.): carski časovi u 7 sati izjutra.
 Vel. večernja sa iznošenjem plaščanice u 3 sata po podne.

Prilikom iznošenja plaščanice pjevaće u Sabornoj i sv. Vaznesenskoj crkvi pjevački zborovi crkva božanstvenu pjesmu: Plač majke Božje, koju je u mješovitom zboru harmonizirao najveći kompozitor srpski neumri St. St. Mokranjac.

Na Vel. subotu (14. apr.): jutrenje sa opijelom Hristovim i obnošenjem plaščanice u 5 sati izjutra.

Liturgija sv. Vasilija Velikog u 9 sati prije podne.

U nedjelju (15. apr.) na svijetli dan Vaskrsenja Hristovog: Čin Vaskrsenja sa litijom u 5 sati izjutra, za njim se nastavlja: jutrenja, a odmah zatim sv. liturgija Jovana Zlatoustog.

U ponedjeljak (16. apr.) intorak (17. apr.) drugi trećidan Vaskrsni: jutrenje u 7, a liturgija sv. Jovana Zlatoustog u 9 sati prije podne.

Prilog.

Stožerni odred vojne glavne gubernije uputio je e. i k. fondu za pomaganje udovica i siročadi 1000 K kao čistu dobrotvornu predstavu, koja je u utorku davana u beogradskom orfeumu.

Ovo je već treći slučaj kako stožerni odred daje znatne priloge ustanovama, koja su namijenjena ratnim dobrotvornim svrhama.

Podjela prodavnica na kotareve.

U interesu brzog i lakšeg snabdijevanja građanstva životnim namirnicama i brašnom na prodavnicama opštine grada Beograda, još ranije su podijeljeni kotarevi na prodavnice, to jest u svakoj pojedinoj prodavnici određeni su samo izvjesni kotarevi iz kojih samo građanstvo može kupovati namirnice u tim prodavnicama.

No kako građanstvo često zaboravljajući, ide na druge prodavnice, radi nabavke svojih namirnica, a ne u one u koje ima prava nabaviti iste, te zbog nagomilanosti velikog broja lica iz mnogih kotareva na jednoj istoj prodavnici, građanstvo uzaludno čeka po više sati pred prodavnicama beskorisno, a ujedno ometa i sam rad na prodavnicama; to mu se ovim ponovno skreće pažnja: da u I. prodavnici životnih namirnica opštine grada Beograda, koja se nalazi u Makenzijevoj ulici broj 40 mogu nabavljati namirnice građani samo iz I., II. i XIV. kotara; u II. prodavnici, koja se nalazi u Jug-Bogdanovoj ulici broj 6, samo građani iz IV. i V. kotara; u III. prodavnici, koja se nalazi u Jevremovoj ulici broj 27, samo građani iz VI., VII. i VIII. kotara; u IV. prodavnici, koja se nalazi u Bitoljskoj ulici broj 13, samo građani iz IX., X. i XI. kotara; u V. prodavnici, koja se nalazi u Bitoljskoj ulici broj 16, u kojoj se samo prodaje so i šećer, a ne brašno, mogu kupovati namirnice građani iz svih kotareva, kada u svojim određenim prodavnicama slučajno nema na prodaji izvjesna namirnica; u VI. prodavnici, koja se nalazi u Gimnazijskoj ulici broj 29, na Cvjetnom Trgu, samo građani iz III. i XV. kotara; u VII. prodavnici, koja se nalazi uatarskoj ulici broj 191, građani iz II., XII. i XIII. kotara i u IX. prodavnici, koja se nalazi na Čukarići, samo građani sa Čukariće, VIII. prodavnica, koja se nalazi u Makenzijevoj ulici broj 40, prodaje samo hranu za stoku.

U interesu je samoga građanstva, da nabavlja namirnice na svojim prodavnicama gdje će ih brže i lakše dobiti bez zadržavanja i dangube.

Traže se radi prijemna novčanik uputnica.

Radi prijema novčanik uputnica, potrebno je da se jave gospodinu Mihailu Gjorgjeviću, profesor, sa stanom u Lominoj ulici broj 14, niže imenovana gospoda:

1. Dimitrije Premović, profesor;
2. Dragoljub P. Gjorgjević, suplent;
3. Živojin Todorović, suplent.

Pomoć za april.

U uredu za potpis činovnika, umirovljenika i umirovljenica, izradjene su priznanice za pomoć za mjesec april do broja 2658, i iste se mogu odmah dobiti.

Priznanice se izdaju svakoga dana samo od 8 do 12 sati prije podne. Istoga dana po prijemu priznanice, također prije podne, blagajna e. i k. zajedništva mosne hrane i grada Beograda isplaćuje i pomoć.

Kako prilikom prijema priznanice, tako i prilikom prijema same pomoći

na blagajni e. i k. zajedništva mosne hrane i grada Beograda, potrebno je imati uza se redarsvenu (žutu) legitimaciju radi ustanovljenja identičnosti.

Javna prodaja.

Po odluci Starateljškog Suda, izložiće se javnoj prodaji zaostavština pok. Donke Ruznadović, na dan 20. aprila, u stanu u ulici Fruškogorskoj broj 5.
 Prodaja će početi u 9 sati prije podne.
 Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dodju.

Kretanje stranaca.

Izveštaj prijavnog ureda od 10. tek. mjes.: Prijavljeno 108, odjavljeno 48, preseljeno 60; u gostionicama prijavljeno 68, odjavljeno 67, ostalo u gostionicama prijavljenih stranaca svega 230.

Narodna privreda.

Uputa

vinogradarima da se očuvaju vinogradi od peronospora i oidijuma.

Obzirom na male zalihe modre galice (plavog kamena) i sumpora, izdala je kraljevska hrvatsko-slavodalmatinska vlada u Zagrebu uputu vinogradarima, kako će očuvati svoje vinograde od peronospora i oidijuma. Ova uputa, koja je sastavljena na temelju iskustava i rezultata stečeni u posljednjim godinama, sadržaje slijedeće tačke, koje prenosimo, da i vinogradari u Srbiji crpe otuda korist za sebe.

I. Rano u proljeću, a najkasnije za rezanja, treba koru s trsova očistiti. Nakon rezanja vinograda treba trsove: panj, rozgvu i pupove oprati rastopinom kreča i kalijevog hiperamangana.

Na 100 lit vode uzme se 120 grama hiperamangana i 4 kg svježeg gašenoga kreča.

U vinogradima, gdje se opazio, da tijekom ljeta lišće žuti, moraju se trsovi u proljeću oprati rastopinom zelene galice (zelenog kamena) i kreča. Na 100 lit. vode uzme se 10 kg zelene galice i 3 kg svježeg gašenoga kreča.

Hiperamangan i zelena galica ne smiju se zajedno prirediti.

II. Najbolje sredstvo protiv peronospora jest: modra galica (plavi kamen). Prskati se mora: prvi puta prije svjetanja i to:

sa 1/2 kg modre galice, 1/2 kg aluma i 2 kg. gašenoga kreča na 100 lit vode;

drugi puta odmah poslije cvjetanja, i to tako, da to drugo prskanje bude po mogućnosti svakako gotovo do petrovske sedmice, i to:

sa 1 kg modre galice, 1/2 kg aluma i 2 1/2 kg gašenog kreča na 100 lit vode;

treći puta popriliči tri sedmice doznije, dakle u prvoj polovici jula, i to:

sa 1 1/2 kg galice 1/2 kg aluma 3 kg gašenog kreča.

Bude li godina kišovita biće nužno i četvrto, a možda i peto prskanje.

Za ta se prskanja uzima rastopina kao i za treće prskanje.

Vinogradari, kojima je preostalo od prošle godine perocida, a nemaju modre galice, mogu mirne duše prskati i perocidom.

Za prvo se prskanje uzima dvopostotna rastopina perocida t. j. dva kg perocida na 100 lit vode i dva kg gašenoga kreča, a za svako doznije prskanje tri postotna rastopinu t. j. 3 kg perocida i 3 kg kreča na 100 lit vode.

Mnogi se dosadašnji neuspjeli uzrokovani lošom priredbom perocida, s toga valja rastopinu perocida prirediti osobitom pomnjom.

Za priredbu rastopine perocida potrebno su dvije veće posude obično petrovske bačve.

Rastopina se pak priređuje na ovaj način:

Za 2% na rastopinu perocida uzmu se dva kg, za 3% na 3 kg perocida i stave u obični drveni manji sud; na to nalije 5 lit. vode i 5 minuta čvrsto miješa komadom glatka, tvrda drveta. Nakon toga se ostavi tekućina 10 minuta u miru, da se nerastopljene čestice slegnu. Kad su se krute čestice slegle na dnu suda, odlije se tekućina u jednu od onih većih posuda, ali tako da onaj sivi talog ne protječe s kapljevinom. Na to se na talog nalije opet 5 lit. vode i opet 5 minuta čvrsto miješa, a zatim 10 minuta ostavi na miru, da se slegne i zatim tekućina pažljivo odlije u onu veću posudu. To se opetuje 10 do 12 puta, da bude perocid potpunoma izlučen, i prema tome u toj posudi oko 60 lit. vode.

Dotle se u drugoj od onih dviju većih posuda rastopilo u 40 litara vode 2 odnosno 3 kg kreča.

Sada se rastopina perocida lijeva u rastopinu kreča i dobro promiješa. U tako promiješanu tekucinu umoči se komad lakmusove artije, koji se može u svakoj apoteci dobiti za nekoliko hlera. Pomodri li ta lakmusova artija, rastopina je dobra i može se njome odmah prskati. Ne pomodri li, mora se u rastopinu dodavati po malo kreča tako dugo, dok lakmusova artija ne pomodri.

U vrućoj se vodi perocid ne rastapa. Vinogradari, koji ne imaju dosta modre galice, mogu prvo i drugo prskanje obaviti modrom galicom, a treće i četvrto perocidom.

III. Najbolje sredstvo protiv oidijuma jest sumpor. Ne kako je sumpora veoma malo moraće se upotrijebiti druga sredstva.

Posvema sigurno sredstvo protiv oidijuma jest:

- a) prašenje mješavinom od: 70% sumpora, 20% prašine živoga kreča i 10% praha kalijevog hiperamangana;
- b) ko nema uopće sumpora, prašiče uspiješno mješavinom od: 85% prašine živog kreča i 15% kalijevog hiperamangana.
- c) U krajevima, gdje je zaraza veoma jaka, i bude li vrijeme više oblačno i mokr, treba grozdje ispirati rastopinom kalijevog hiperamangana i kreča. Na 100 lit. vode uzima se 80 grama kalijevog hiperamangana i 3 kg kreča. Smjesa se prije upotrijebe dobro promiješa. Ovom smjesom treba izravno grozdje dobro poprskati tako, da svaki grozd bude valjano poprskan. U koliko pojedinac raspolaze se dovoljno radnih sila (makar i odraslije djetce) neka radnici uzmu lončice od 1 do 1 1/2 lit sadržine, napune ih tom rastopinom, te idući redom od trsa do trsa umoje u tu rastopinu svaki pojedini grozd. Za taj su posao najbolji limeni lončici.

Prema jakosti zaraze moraće se taj posao više puta ponoviti.

IV. Zbog pomanjkanja nužnih sredstava i radnih sila mogu se obzirom na najnovije iskustvo braniti vinogradari u isto vrijeme i protiv peronospora i protiv oidijuma dodatkom thio-sulfata u rastopinu modre galice. U tu se svrhu upotrebljava za prvo prskanje:

1/2 kg modre galice, 2 kg gašenog kreča i 30 dkg natrium thiosulfata;

za drugo prskanje: 1 kg modre galice, 2 1/2 kg gašenoga kreča i 1/2 kg natrium thiosulfata;

za treće prskanje: 1 1/2 kg modre galice, 3 kg gašenoga kreča i 1/2 kg thiosulfata.

V. Kada poslije prskanja padne jaka kiša, prije nego se rastopina na lišću osušila, treba prskanje ponoviti. Prskati treba i po grozdju i po lišću. Osobito kod prvog i drugog prskanja treba paziti, da i grozdje bude dobro poprskano. Isto će tako valjan vinogradar poslije svakog štrcanja, kada se rastopina na lišću osušila proći još jednom cijelim vinogradom i poprskati sve što je slučajem ili nepažnjom ostalo nepoprskano.

Isto se tako kod prašenja mora paziti, da baš grozdje bude dobro opraseno.

Prskati i prašiti treba savjesno i na vrijeme.

VI. No sva ta sredstva ne će biti dovoljna u obrani protiv peronospora i oidijuma, ne buduli vinogradari i sve druge vinogradarske poslove valjano i na vrijeme obavljati. Treba mladice vezati, a suviše pravovremeno plijeviti, da nepotrebno ne troše hrane; treba na vrijeme lozu prikratiti (zalomiti), svakako već prije trećeg prskanja i da se potroši što manje materijala i da se pupovi, potrebiti u slijedećoj godini, što bolje razvijaju; osobito pak treba vinograde marljivo okapati, jer se time zemlja rastrese, te se čitlje zadržati vlaga u zemlji, što pogoduje rasti mladice i razvoju grozdja, a tamanj se korov, koji, kada se jače razvije, otina korjenu trsova hranu, grozdju vazduh i sunce, a sprječava promaju i time pogoduje razviku i peronospora i oidijuma.

U mnogim se krajevima pod jesen na grešu (jesensko grozdje) razvije oidijum, a na lišću peronospora.

To zaraženo grozdje i lišće treba iz vinograda odstraniti i spaliti, da se legla tih bolesti unište i time tumanji jakost i brzina zaraze slijedećeg proljeća.

Preporuča se i grozdje kad smo ozeleni vinograd, odstraniti i spaliti, a ne puštati ležati po vinogradu, jer i to je leglo peronospora i oidijuma.

Budu li vinogradari tačno obavljati što im je preporučeno, budu li pazili kakav uzimaju materijal u rečenu svrhu naročito galicu i kreč biće im takodje i trud naplaćen uspjehom. Galica treba da je čista i prosta od drugih primjesa, a i kreč svjež.

Poljske vrijednosti.

Iz Varšave se javlja: Jednoveneno sa ustanovom poljske zemaliske blagajne i uvodjenjem poljske marke objavljeno je, da je poljska marka jedini zakoniti vrijeđeći novac u zemlji i da se rublja kao zemaljski novac ukida. Poljska marka ravna je po svojoj vrijednosti njemačkoj marki. Od sada nije više dozvoljeno, da se roba za rublje, po njihovoj vrijednosti, kupuje i prodaje, a tako isto da se cijene objavljuju u vrijednosti rublje. Tečaj za rublje je utvrđen sa 2.16 marke. Za lica, koja protivno ovome budu postupila određena je novčana kazna do 100.000 maraka i zatvor do pet godina. Kod svega ovoga je glavno to, da se jednom stane na put sa pretjerivaniem tečaja rublje.

Razne vijesti.

Jubilee varšavske nadbiskuplje.

Nedavno su proslavili Poljaci stotu godišnjicu nadbiskuplje varšavske. Okupilo se silno svećenstvo iz svih krajeva poljskih, a na čelu mu nadbiskup Kakowski iz Varšave, Dalbor iz Poznania, Vilszewski iz Lavova, armensko-katolički nadbiskup Teodorowicz, biskupi Sapiha iz Krakova i Pelczar iz Przemysla. Za proslave u katedrali sv. Ivana propovijedao je nadbiskup Teodorowicz. Isticao je u njoj unutarnju vezu nacionalne poljačke kulture s katoličkom crkvom. Patnički simbol poljskog naroda bio je svagda katolički križ. Uvjeravao je takodje, da je papa Benedikt XV. branić neovisne Poljske.

Statistika stanica bežičnog brzojava na brodovima.

Za pomorstvo je od velike važnosti brzojav bez žica, jer bežičnim brzojavom mogu se brodovi plovci na otvorenom moru izmedju sebe sporazumiti, a mogu i sa kopna primati vijesti. Stanica bežičnog brzojava imade svega na svijetu 10.000, od toga su 9000 na suhoj zemlji i u primorskim stranama.

Plovecne stijenje.

Ima stijena, koje su tako lake, da plove po vodi. One su sastavljene iz zaostataka i ljusaka neke vrste morskih životinja, koje se naučno nazivaju „diatomee“ i koje su vrlo mnogobrojne na površini morskoj, naročito u južnom dijelu Atlantskog oceana. Te životinje imaju osobinu, da se jedna uz drugu priljubljuju i da tako vremenom grade vrlo veću masu, koja za to ne tone u vodu, što se u ljusci svake životinje poslije njezinog izumiranja nalazi prazan zatvoren prostor, u koji ne može voda da prodre. Običnim okom ne može čovjek da primijeti svekoliku množinu tih praznina, te mu cjelokupna masa izgleda kao jednostavna stijena, nalik na krečnjak.

Izvajnuo brod, da može na njem pašiti!

O nekom se ekscentričnom milijunaru u Kaliforniji po imenu Piersonu, pripovijedaju mnoge interesantne anegdote. Tako je jednom pošao na putovanje po nekoj engleskoj rijeci. Lijepe se smjestio na palubu i zapalio svoju omiljelu cigaru „Havanu“.

Pristupi k njemu kapetan brda, pa će ga uljudno upozoriti, da se po propisima ne smije na brodu pušiti osim u za to određenom malom prostoru.

Pierson nije imao ni najmanje volje baciti „Havanu“ u vodu, pa se odredci uživanja, što ga je osjeđao posmatrajući koluje dima, što se izvijali iz cigare.

„Ja moram pušiti“, reče na to kapetan, „ja ću od vas kurtiti brod. Kako stoji?“

„Nijesam ovlašćen prodati ga“, odgovori kapetan.

„Možete mi ga barem iznajmiti za danas; koliko traziće za to?“

„Tri stotine funti šterlina“ (preko sedam hiljada kruna).

„All right“, odgovor je sklopljen i svoja isplaćena, a milijunar je pobjedonosno i dalje pušio svoju cigaru.

„Vaša Pruzavjenost može sada dati sakupljati vozarinu od putnika, koja Vama pripada kao zakupniku, upozori kapetan Piersona, kojega je drža: za kneza ili za što slična, što piraju inkognito.“

„Izvolite Vi i dalje upravljati brodom, a s putnicima ću ja već urediti stvar“, i obrativši se k putnicima, koji nijesu ni znali, o čem je taj razgovor s kapetanom, reče im: „Moja gospodo i gospodje, vaša je vožnja plaćena, a kako sada vrijeđe moje naredbe na brodu, to vam je slobodno pušiti do mile volje!“

Čikanci će reći, da je Pierson bio malo lud, ali mnogi će strasti pušač baš u ovome vremenu ipak pokušati, da opravda njegov postupak.

Posljednje brzajavne vijesti.

NJEMAČKA I BRAZILIJA.
Prekid diplomatskih odnosa.
 (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
 Zeneva, 11. aprila.

Javljuju iz sporazumili izvora: Zbog potapanja braziljanskog parnog broda „Parana“ braziljanski ministar spoljnih poslova odbio je da primi posjetu njemačkog poslanika. Ministar je naredio, da se odmah spremi brod na kome bi poslanik mogao otputovati.
 (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
 Haag, 11. aprila.

„Ewening News“ saznaju iz Rio de Janeiro, da je Brazilija prekinula diplomatske odnose sa Njemačkom.
Prve vojne operacije u američkim vodama.
 (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
 Zeneva, 11. aprila.

„Petit Parisien“ javlja iz Londona, u blizini Newportskog pristaništa opažena je jedna njemačka pomoćna krstarica. Nekoliko američkih krstarica odmah su dobili naredjenje, da krenu u potjeru za njima.

Uapšeno preko hiljadu Nijemaca.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
 London, 11. aprila.
 „Daily News“ javlja, da je prošle subote u New-Yorku, Ohio Clevelandu i Chicagu uapšeno ukupno nekih hiljadu Nijemaca, medju njima se nalazi i kapetan Paul König od Hamburg-Amerika linije.

Prevoz mrtvog tijela princa Friedricha pruskog u Njemačku.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
 Berlin, 11. aprila.
 Pruski maršalski ured odredio je, da se započne sa pregovorima, da se izda lješina poginulog princa Friedricha Karla pruskog. Očekuje se, da će Englezi izaci u susret ovom prijedlogu i omogućiti, da se princ pokopa u svojoj otadžbini. Još nije ustanovljeno na kojem će putu uslijediti prevoz mrtvoga tijela.

Francuska povlači njemačke zarobljenike sa fronta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
 Berlin, 11. aprila.
 Prema jednoj vijesti „Vossische Zeitung“ naredila je francuska vlada, da se njemački zarobljenici povuku sa bojišta. Prema tome su koristile mjere Njemačke, koja je takodje bila poslala na bojište francuske zarobljenike gdje su bili izvrgnuti svim opasnostima i nepogodama rata.

Carigrad životno pitanje Rusije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
 Christijanija, 11. aprila.
 „Aftonbladet“ objavljuje jedan razgovor sa Miljukovom, koji je stavio u izgled vrlo srdačne odnose izmedju demokratske Rusije i Skandinavskih država. Rusija nema interesa, da dobije koju norvešku luku. Geografski položaj vodi Rusiju na more ne na sjeveru, nego na jugu. Carigrad je životno pitanje Rusije.

Rusija odstupa Engleskoj zemljišta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
 Berlin, 11. aprila.
 Stockholmski dopisnik „Vossische Zeitung“ brzojavlja opširno svome listu, da imade autentične vijesti, prema kojima se Rusija obvezala odstupiti Engleskoj zemljišta kao jamstvo za novi ratni zajam od nekoliko milijardi.

Engleska zadržava životne namirnice odredjene za Belgice.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
 Berlin, 11. aprila.
 Novina „La Belgique“ protestuje najoštrije protiv Engleske, koja je zadržala 60.000 tona životnih namirnica odredjenih za belgijsko stanovništvo.

Posljedice bitke na Tobolu.

Smijenjeni generali Liech i Janisewski.
 (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
 Berlin, 11. aprila.
 Javljuju iz Kopenhagena, da je na osnovu izvještaja dobitivenih o pojednostima osjetnog poraza na Stochodu, ministar vojni Gučkov smjestio smijenio zapovjednika dotične vojske generala Lješa i glavnog zapovjednika Janisewskog.

Zvanične objave.

E. Br. 4.733.

OBJAVA.

Zapovijeda se: Svuda, gdje su poslaine ili gdje će se posijati sjeme biljaka, koje treba okopavati, imaju se njive i vrtovi posijati i sijenom sunčokreta. Ne smije se naći vinograd niti njiva, zasijana naročito kukuruzom, krompirom ili repom, u kojima nije posijan i sunčokret. Sjemenje sunčokreta može se dobiti u siemenarskoj prodavnici poljoprivredne stanice u Beogradu (Kralja Aleksandra ulici br. 68.). Cijena 60 filira po kilogramu. Neispunjavanje ove zapovijesti kazniće se zatvorom.

Beograd, 4. aprila, 1917.
 C. i k. zajedništvo mosne hrane i grada Beograda, upravno odjeljenje.

E. Br. 4645/1917.

OBJAVA.

I pored nekoliko opomena od strane e. i k. zajedništva mosne hrane i grada Beograda ima još dosta neobrađjenog ziratnog zemljišta. S toga se naredjuje: Sva polja, vrtovi i druge prostori, koje se mogu obrađivati, moraju do 20. aprila biti obrađene. Sjeme i biljke mogu se kupiti u poljoprivrednoj stanici Beograda u Kralja Aleksandrovoj ulici br. 68, a lukac kod e. i k. središta za iskorišćavanje žetve, Polja, čiji vlasnici nijesu odjeđe, dužni su susjedi obraditi. Ako nedostaje radne snage, treba se radi toga obratiti mjesnom redarstvom zajedništva. Vlasnici zemljišta, koji ma iz kog uzroka — a koji se mora navesti — ne mogu obrađivati svoja zemljišta, moraju to prijaviti mjesnom redarstvom zajedništva. Stanovništvo treba da se međusobno pomaže, nego li da tumara bez ikakve cijelji po ulicama ili da sjedi po kavanama. Ko se ovoj naredbi ne odazove, biće kažnjen zatvorom.

U Beogradu, aprila 1917.
 C. i k. zajedništvo mosne hrane i grada Beograda, upravno odjeljenje.

CIJENE OGLASIMA:

Osmna jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć. ZUBNI LJEKAR KRISTINA ORLUŠIĆ
Specijalista za vještačke zube i vilice.

Dr. J. MAKSIMOVIĆ za unutrašnje bolesti

Dentista F. B. Brill Beograd.

Zubi vještačke u zlatu i u kromu samo se u momie Ateljen izrađuju po najboljem originalnom americkom sistemu.

Kupovine i prodaje Papatka sa drvenim djonovima od pisa, stola, žanite i koze za odrasle i djecu ima vrlo veliki izbor

Laka kola za kućiranje traže se pod najam.

Prodaje se jedan nov muški kaput (ogrtac).

Namještenja. Traži se dobra i zdrava dočkinja.

Dečka za dužan traži STEFKA SRETENOVIĆ

Fabrici cigareta u Smederevu, potrebni su odmah šloseri, koji bi posluživali mašinu za cigarete.

Jedna gospođa traži sluzavku mladju za sve kućevne i spoljne poslove.

Stanovi. Izdaje se od 1. Maja kuća zasebna sa 6 odeljenja sa instalacijom za osvijetljenje i ostalim udobnostima.

Traži se stan na življem mestu, sa 3 do 4 sobe, električnim osvijetljenjem i ostalim udobnostima za jednu otmenu gospođu, samu bez djece.

Za izdavanje elegantan stan sa tri odeljenja. Može se vidjeti od 2-4 poslije podne.

Stan sa 3 sobe, predobijem i ostalim udobnostima izdaje se u Dostijevovoj ulici 16. Za uslove upitati u istoj kući.

Dučan se izdaje odmah pod krlju na uglu Ljublične ulice broj 17. u kome je bio krojač N. Mirković.

Razno. Za izdavanje vinograd kod Senjaka za obradivanje kao i za baštovanjku. Upitati za uslove čika Ljubina br. 4.

KORRESPONDENCIJA. Dušan Stjački, Zeneva. Molim vas izvestiti moga muža Milija Dj. Cvetkovića, da sam primila i treću pošiljku, da smo svi zdravi, za nas neka ne bude i neka češće piše.

Jovanu Premoviću, Geneva, za Ljubomira Ivkovića sveštenika iz Novaka, Zürich. Novaca više ne potrebujem.

Hristoforu Miloševiću, studentu, Geneva. Svi smo zdravi. Prija, teška Dara i Draga, svi kod svojih kuća.

Jovanu Premoviću, Geneva, za Avrama B. Isaka broj pošte 999. Tvoju sam kartu primila, gde me piša za tvoje.

Ziki Mitroviću, Geneva. Molim vas dostavite mom bratu Milošu Stojanoviću telegrafisti IV telegrafskog odeljenja III armije sledeće: Svi smo zdravi.

Acu Diniću, Geneva. Molim vas izvestite Milutina Grčića redova III čete, I. bataljona 14. puka, da su svi njegovi ljudi i zdravi i da su od njega dobili tri karte.

Dušanu Jankoviću, apotekaru, Geneva. Molim izvestite moga muža Vojislava Andjelkovića, štamparskog mašinstu, kumić Svetislava Atanackovića, pakovnika vojno-sudskog.

Acu Diniću, Geneva. Molim, da izvestite moga muža Dušana Djelmaša učitelja, da sam dobila dve njegove karte i drugu novčanu pošiljku.

PORTRETA LIKOVI. HAS BOJ, AMA KRE, DOM, ANKVAR, ELIPAS, TEL. CENE VRLO NISKE. IZRADA UMETNIČKA. VIJELM KUN BEOGRAD.

Oglašujte u „Beogradskim Novinama“

Wester & Wiehler Gotha liferuju papir za pakovanje i lepak. Zamjena batista za lutke i mrtvačke lijesove. Traže se zastupnici.

OBUCA muških i dječijih. MILOŠA SAVIĆA KOLARČEVA UL. BR. 10. BEOGRAD. 736

HOTEL CENTRAL, ZEMUN. Gostovanje Beogradskog Orfeuma u subotu 14. aprila 1917. u večer u 8 sati sa HILDEGARDOM MARTINOM SCHENKOM

Važno za negu vinograda! „PEROCID“ Najbolja zamjena modre galice (plavog kamena) za utamanjivanje peronospre na lozi. MNIJENJE. Zavod za istraživanje životnih namirnica za grad Beograd.

Veća količina artije od novina, velikog formata, prodaje se. Zahtjeve treba slati Upravi „Beogradskih Novina“ Topličin Venac 21.

Najbolje je pretplatiti se na „BEOGRADSKÉ NOVINE“ OGLAŠUJTE U „BEOGRADSKIM NOVINAMA“ „BEOGRADSKÉ NOVINE“ Primaju oglase po umjerenoj cijeni.

Prvo des. kr. povlašćeno dunavsko parobrodarsko društvo. PROLJETNI RED PLOVIDBE od poštanskih i putničkih parobroda. Vrijedi od početka plovidbe 1917. do dalje naredbe, najduže do konca travnja 1917.

II. NA TISI u mješovitoj službi. Niz vodu: Iz Szegeda u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 5 sati iz jutro. Iz T-Becce u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati prije podne.

BELGRADER ORFEUM. Samo još 2 dana!! Predstava svjetske atrakcije HILDEGARDE. Požurite se, da je još jedanputa vidite! DANAS 12. aprila 1917. Početak u 6 u večer. PREDSTAVA: ZA GRADJANE!

HILDEGARDE MARTIN ŠENK ŠUGAR ELSE LONA LEONARDI i ostale atrakcije.

Gvozdjarska radnja Ranka Godjevca, Beograd otvorena je.

Knjigovežnica. Ovim javijam p. n. općinstvu, da sam otpočeo svoju radnju. Preporučam uapose svoju radnju c. kr. kancelarijama.

Sirište prirodno teleće u prašku prodaje Apoteka D-ra Panića Beograd, Saborna ulica 77.

Sa bolom u duši izvještavam prijatelje i poznanike, da smo dobili tužnu vijest, da je naš mili brat Momir L. Rožić maturanat, umro. Mionica, aprila 1917. Ožalošćeni: braća: Miloš i Milan; sestre: Saveta i Vinka; zet Dušan Dragojlović; sinovac Luka; sestričine: Cveta i Juca i ostala rodbina.

Srodnicima i prijateljima javijamo tužnu vijest, da se naša dobra i plemenita LJUBICA preselila u vječnost 8. ovog mjeseca poslije podne, a juče je i sahranjena. Beograd, 9. aprila 1917. god. Kraljica Natalije ul. 10. Ožalošćeni: Suprug: Dr. Gorgje Mitrović, sekretar ministarstva narodne privrede; dijeca: Branislava, Milica i Ružica; mati: Hjoia; brat: Kosta Todorović, docent univerziteta; sestre: Sofija i Sultana i ostala rodbina.